

sivnosti přispívá k rozmnožování vyrobených statků a k lepšímu zásobování konsumu. Nákladnost opatření stroje a větší jeho výkonnosti nejsou sebou, že hospodárně a účelně lze ho použítí jen v podnicích většího rozsahu. Tato okolnost však není na závadu, by se stroji nepřiznala (při nepochybné jeho hospodářské prospěšnosti) vlastnost předmětu potřeby, za něž nepokládá zákon jen takové, které slouží potřebám všech lidí, nýbrž i ony, jež jsou určeny k ukojení potřeb určitých hospodářských neb společenských kruhů.

Čís. 498.

»Veřejnými záležitostmi« ve smyslu Šu 105 tr. zák. jsou ty, jež se dotýkají přímo buď zájmů státu neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů a jež nejsou přikázány soudům ku konečnému vyřízení.

(Rozh. ze dne 4. července 1921, Kr I 875/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. září 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svádění ke zneužití moci úřední dle Šu 105 tr. zák.

Důvody:

K rozhodným skutečnostem zločinu dle Šu 105 tr. zák., z něhož obžalovaný obviněn, náleží jen, že obžalovaný snažil se přednostu stanice svéstí darem k tomu, by mu dal zásilku, obsahující různé potraviny, kterou přednosta stanice jako úřední osoba dle oprávnění jemu příslušejícího zabavil, poněvadž nebyla správně deklarována a kryta povolením politické správy k vývozu z obvodu této správy do okresu jiného. Stížnost namítá s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. předně, že v rozsudku není uvedeno, v čem by záleželo obžalovanému za vinu kladené svádění ke stranictví, pokud se týče k porušení úřední povinnosti. Stížnost má tu na mysli nikoli nedostatek odůvodnění výroku povahy skutkové, nýbrž otázky právní. Touto výtkou přivádí tudíž k platnosti důvod zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Než důvod tento není dán. Zjištěno je, že obžalovaný sliboval přednostovi stanice, že mu přenechá předválečné látky 1 m po 8 K nejlepší jakosti, jen aby mu nedělal potíže a jen aby mu to (totiž zabavené potraviny) pustil. Právem spatřil nalézací soud v tomto zjištěném ději skutkovém svádění ve smyslu Šu 105 tr. zák., poněvadž obžalovaný chtěl slibovaným darem docílití toho, by staniční přednosta neřídil se v záležitosti výlučně důvody věcnými a příslušnými předpisy, nýbrž ohledy blahovůle, vykoupené darem. V takovémto postupu přednosta stanice musila by zajisté spatřována býti hrubá stranickost a porušení úředních povinností, jež ho zavazují, by jednal jen tak, jak předpisy nařizují. Je proto nesprávným tvrzení stížnosti, že obžalovaný nežádal od přednosta nic nezákonného, naopak že chtěl ho jen pohnouti k tomu, by plnil svou povinnost. To tím více, když, jak zjištěno, přednosta odepřel vydati zabavenou zásilku, řka, že to není možné, a když obžalovaný přes to se snažil, svéstí ho sliby k nastou-

pení cesty protizákonné. Údaj stížnosti, že obžalovaný měl nárok na vydání potravin, je v odporu se zjištěními rozsudku právě tak, jako další tvrzení, že obžalovaný pokládal se subjektivně za oprávněna, žádati vydání zabavených potravin, a že přednosta nebyl k zabavení potravin oprávněn; nelze proto k tvrzením těmto přihlížeti. Předpokládá důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., jsa povahy hmotně-právní, nezbytně, by stěžovatel vycházel ze skutkového děje, nalézacím soudem zjištěného, a jen na tomto podkladě dokázal, že zákona bylo použito nesprávně. Ze zjištění rozsudku není též vidno, že členové hospodářské rady svolili k vydání potravin, a není stížnost oprávněna, na tomto podkladě budovat, nehledíc k tomu, že dle výpovědi svědků k onomu tvrzenému svolení k vydání potravin došlo teprve po závadném činu obžalovaného, takže by založenou již trestnost jednání nemohlo odčiniti. Námitkou, že obžalovaný v jednání svém nemohl spatřovati nic nezákonného, uplatňuje stížnost jen právní, dle zákona (§ 3 tr. zák.) neomlouvající omyl. Poukazujíc konečně na rozhodnutí bývalého nejvyššího a zrušovacího soudu ve Vídni čís. 2833 úřední sbírky popírá stížnost, že by v tomto případě šlo o rozhodování veřejných záležitostí. Než neprávem. Za veřejné záležitosti ve smyslu zákona dlužno pokládati takové, které se dotýkají přímo buď zájmu státu celého neb aspoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů a které nejsou přikázány soudům ku konečnému vyřízení. Nemůže býti nejmenší pochybnosti, že v tomto případě šlo o takovou veřejnou záležitost. Citelný nedostatek předmětů potřeby, zvláště potravin, způsobený mimořádnými válečnými poměry, měl v zápětí, že zásobování obyvatelstva dělo se a ještě se děje dle určitého vyživovacího plánu, státem upraveného, a že zejména nejnnutnější předměty potřeby, jako obilí, mouka a moučné výrobky atd., byly podrobeny hospodářství státnímu, vázanému, a že pro převod jejich do spotřeby stanoveny určité cesty, jichž nešetření bylo stíháno přísnými tresty. Dotýká se proto zajisté v nejvyšší míře shora zmíněných veřejných zájmů, by onen vyživovací plán nebyl protizákonnými činy rušen a nebylo tak ohrožováno zásobování obyvatelstva, a dotýkalo se těchto zájmů nepochybně, když obžalovaný bez potřebného úředního povolení, tedy neoprávněně, chtěl značné množství potravin vyvézt z jednoho okresu do druhého. Nemůže býti také sporu o tom, že spadalo pod zákonný znak »rozhodování«, když šlo o to, má-li přednosta stanice zabavené zásoby obžalovanému vydati či nikoli. Zákonný předpoklad rozhodování veřejných záležitostí je proto v tomto případě plně opodstatněn. Citované stížností rozhodnutí čís. 2833 úř. sbírky má na zřeteli jiný případ, jenž s tímto nemá nic společného a nelze proto zde užití právní zásady, v něm vyslovené. Je-li dle toho naplněna skutková povaha zločinu dle § 105 tr. zák., pak nemůže přicházeti v úvahu méně trestný čin, totiž přestupek dle § 311 tr. zák. a je tím odňata půda pro dovolávání se důvodu zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř., uplatňovaného z té příčiny, že jde na nejvýš o zmíněný přestupek.

Čís. 499.

Zanedbání (§ 337 tr. zák.) včasného spuštění železničních závor. I když zřízenec nemohl pro velikou frekvenci na přejezdu trati konati službu dle předpisů, měl ji přes to konati dle přirozené zkušenosti.